

# **Hogyan működik a lakóhelyünk?**

**Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

**3. évfolyam**

**Programcsomag:  
Én és a világ**

**A modul szerzője: Wagner Éva**

## MODULLEÍRÁS

<b>Ajánlott korosztály</b>	8–9 éves
<b>Ajánlott időkeret</b>	3 × 45 perc
<b>A modul közvetlen célja</b>	Az emberi lakóhelyek és az intézmények működési feltételeinek megismerése, a mindennapokban használt anyagokkal és az energiával való gazdaságos bánásmód igényének kialakítása
<b>A modul témái, tartalma</b>	Témák: Élettelen természet: anyagok Tartalom: Ismerkedés a lakó- és a középületeket ellátó rendszerekkel; víz- és csatornarendszer, vízmű és szennyvíztelep, áramszolgáltatás, szemétszállítás és hulladékkezelés.
<b>Megelőző tapasztalat</b>	Elemi ismeretek az anyagokról; mindennapi tapasztalatok a háztartás működéséről; elemi együttműködési készség
<b>Ajánlott továbbhaladási irány</b>	A lakóhellyel, a lakókörnyezettel kapcsolatos ismeretek, környezeti kérdések, életvezetési ismeretek, szokások
<b>A kompetenciafejlesztés fókuszai</b>	Önszabályozás: személyes szükségletek, ésszerű önkorlátozó képesség A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információgyűjtés, -feldolgozás, -rendszerezés; kritikai gondolkodás Környezettudatos magatartás Társas kompetenciák: együttműködési készség; a környezettudatos gondolkodás formálása, kommunikációs készség
<b>Kapcsolódási pontok</b>	A NAT-hoz: a környezettudatos magatartás és életvitel megalapozása, a társadalmak fenntartható fejlődésével kapcsolatos magatartás megalapozása; az öntudatos fogyasztói magatartással kapcsolatos kompetenciák fejlesztése; a megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességekre Tantárgyakhoz: életvitel és gyakorlati ismeretek (tájékozódás mesterséges környezetben, tapasztalatszerzés a közvetlen épített környezetben – lakás, az iskolai és a lakókörnyezet); ember a természetben (annak fokozatos belátása, hogy az emberi tevékenység és maga az ember is a természet, a természeti folyamatok szerves része, ismerkedés az egyes technikai eszközök folyamatos működését lehetővé tevő anyagokkal és jelenségekkel, a meg nem újuló erőforrások végességének kérdése, a rendszerek működésének elemzése) Modulokhoz: a környezetben előforduló anyagokkal, a lakóhely megismerésével kapcsolatos tevékenységek foglalkozó modulok, a környezettudatos magatartást megalapozó modulok

## Módszertani ajánlás

A modult három egymást követő órán kell megtartani. A csoportokat a szimpátia alapján szervezzük meg, és ügyeljünk arra, hogy 4 főnél több tanuló ne legyen egy csoportban, mert akkor nem jut elegendő idő arra, hogy mindenki bekapcsolódhasson a megbeszélésekbe. A teljesítményt a gyerekek maguk értékelik, az értékeléssel kapcsolatos javaslatokat a részletes tanári útmutató tartalmazza.

A modul a mindennapi élethez szükséges infrastruktúráról és azok működéséről szól. Ez azért fontos, mert a modul során olyan dolgokról esik szó, amelyekről mindenkinek vannak ismeretei, de ezeket az ismereteket a legtöbbször nem szervezzük tudásterületté. A környezettudatos magatartás alakítása szempontjából azért fontosak ezek az ismeretek, mert csak akkor várhatjuk el a gyerekektől, hogy megértsék, mennyire fontos például takarékosan bánni a vízzel vagy megfelelően kezelni a háztartásokban keletkező hulladékokat, ha szembesülnek azzal, hogy milyen komoly feladatot jelent egy-egy településen az infrastruktúra mindennapi működésének biztosítása. A fenntartható fejlődés érdekében elengedhetetlenül fontos szemléleti alapok kialakulását a házakat, intézményeket ellátó rendszerekkel és az ezek működéséhez szükséges energiaellátással való foglalkozás alapozza meg.

Fontos, hogy a gyerekek elmondhassák a témával kapcsolatos ismereteiket, hasznosítani tudják a megfigyeléseiket, és beszélgessenek is ezekről. Arra is fordítsunk gondot, hogy a takarékosági elképzelések legyenek racionálisak, hiszen nehezen képzelhető már el az életünk például elektromos áram nélkül. Szót ejthetünk arról is, hogy a különböző korokban mindig más és más jelentette a kényelmet. Ha vannak olyan gyerekek, akiket érdekel a történelem, jó egyéni vagy csoportfeladat lehet számukra a témához kapcsolódó történeti vonatkozások kutatása, feldolgozása.

A modul egyik fontos tevékenysége a lakóhelyhez kötődő helyi sajátosságok (értékek és problémák) megismerése egy konkrét intézmény meglátogatása révén. A látogatást elő kell készíteni, hogy a gyerekeket fogadó intézmény munkatársa válaszolni tudjon az elhangzó kérdésekre.

## A modul mellékletei

### *Tanári mellékletek*

P1 – Szerinted kik dolgoznak...?

P2 – Hogyan élhetnénk körültekintőbben?

P3 – Hogy volt régen?

P4 – Tegyük rendbe a szemetest!

P5 – Tanulmányi séta

P6 – Így működik a házunk

P7 – Gondoltad volna?

*Diákmelléletek*

D1 – Szerinted, kik dolgoznak...? I.

D2 – Szerinted, kik dolgoznak...? II.

D3 – Hogy volt régen?

D4 – Tegyük rendbe a szemetest! A feladathoz szükség van az iskola környékének vázlatos térképére.

D5 – Tanulmányi séta